Úradný vestník
Európskej únie

SK
Séria L

2026/2132

28.9.2026

VYKONÁVACIE ROZHODNUTIE KOMISIE (EÚ) 2026/2132

z 24. septembra 2026,

ktorým sa Francúzsku povoľuje autorizovať biocídne výrobky s obsahom etylénoxidu na ochranu kultúrneho dedičstva

[oznámené pod číslom C(2026) 6660]

(Iba francúzske znenie je autentické)

EURÓPSKA KOMISIA,

so zreteľom na Zmluvu o fungovaní Európskej únie,

so zreteľom na nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 528/2012 z 22. mája 2012 o sprístupňovaní biocídnych výrobkov na trhu a ich používaní ([1]), a najmä na jeho článok 55 ods. 3,

po porade so Stálym výborom pre biocídne výrobky,

keďže:

(1) Etylénoxid vo výrobkoch typu 2 (dezinfekčné prostriedky a algicídy, ktoré nie sú určené na priamu aplikáciu na ľudí alebo zvieratá) vymedzených v prílohe V k nariadeniu (EÚ) č. 528/2012 bol zaradený do pracovného programu na systematické skúmanie všetkých existujúcich účinných látok nachádzajúcich sa v biocídnych výrobkoch uvedených v danom nariadení, ako sa stanovuje v prílohe II k delegovanému nariadeniu Komisie (EÚ) č. 1062/2014 ([2]). Žiadosť o schválenie etylénoxidu vo výrobkoch typu 2 bola predložená 1. decembra 2009.

(2) Vo vykonávacom rozhodnutí Komisie (EÚ) 2025/1074 ([3]) sa skonštatovalo, že reprezentatívny výrobok uvedený v žiadosti o schválenie nepatrí do rozsahu pôsobnosti nariadenia (EÚ) č. 528/2012, a preto je vhodné etylénoxid ako účinnú látku na použitie v biocídnych výrobkoch typu 2 neschváliť.

(3) V súlade s článkom 55 ods. 3 nariadenia (EÚ) č. 528/2012 predložilo Francúzsko 21. novembra 2025 Komisii žiadosť o výnimku z článku 19 ods. 1 písm. a) uvedeného nariadenia, v ktorej požiadalo o povolenie autorizovať biocídne výrobky s obsahom etylénoxidu na ochranu kultúrneho dedičstva, špecificky na ochranu archívneho materiálu.

(4) Francúzsko vo svojej žiadosti vysvetlilo, že predmety kultúrneho dedičstva, konkrétne archívne materiály, sú obzvlášť vystavené biologickým a environmentálnym rizikám. Spomedzi nich predstavujú konkrétnu hrozbu plesne, ktoré dokážu nenapraviteľne degradovať podkladové materiály, ako je napríklad papier alebo iný organický materiál. K poškodeniu môže dôjsť v krátkom čase a výsledkom môžu byť nenapraviteľné archívne straty s nevyčísliteľnou hodnotou. Napriek využívaniu preventívnych metód (kontrola teploty a vlhkosti v ukladacom priestore, pravidelné čistenie, hygiena priestorov), v určitých situáciách, najmä po poškodení vodou, môže dôjsť k masívnemu rastu plesní.

([1]) Ú. v. EÚ L 167, 27.6.2012, s. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2012/528/oj.

([2]) Delegované nariadenie Komisie (EÚ) č. 1062/2014 zo 4. augusta 2014 o pracovnom programe na systematické skúmanie všetkých existujúcich účinných látok nachádzajúcich sa v biocídnych výrobkoch uvedených v nariadení Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 528/2012 (Ú. v. EÚ L 294, 10.10.2014, s. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg_del/2014/1062/oj).

([3]) Vykonávacie rozhodnutie Komisie (EÚ) 2025/1074 z 2. júna 2025, ktorým sa v súlade s nariadením Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 528/2012 neschvaľuje etylénoxid ako existujúca účinná látka na použitie v biocídnych výrobkoch typu 2 (Ú. v. EÚ L, 2025/1074, 3.6.2025, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec_impl/2025/1074/oj).

(5) Podľa informácií, ktoré poskytlo Francúzsko, etylénoxid je v súčasnosti najúčinnejším a najvhodnejším riešením na ošetrenie archívneho materiálu. Neexistujú žiadne vhodné alternatívne metódy na ošetrenie takéhoto materiálu. Podľa Francúzska odstránenie prachu a potretie etanolom (odstraňovanie prachu s použitím filtrových vysávačov a kief na zbavenie sa voľných častíc a povrchových spór, po ktorom nasleduje lokalizovaná aplikácia čistého alebo zriedeného etanolu) sú účinné pri povrchovej kontaminácii, ale nie pri vnútornej kontaminácii, môžu zmeniť určité atramenty a pigmenty, vyžadujú si dlhé a jemné ošetrenie, a preto nie sú vhodné na ošetrenie pri rozsiahlom napadnutí hubami. Ožarovanie gama lúčmi je finančne veľmi nákladná a ťažko replikovateľná metóda, ktorá si vyžaduje osobitné vybavenie, a to je vo Francúzsku k dispozícii len na jednom mieste, kam by sa musel materiál na ošetrenie dopraviť. Okrem toho podľa Francúzska sa ukázalo, že gama žiarenie je nekompatibilné s niektorými materiálmi, najmä s priehľadnými a priesvitnými materiálmi a spôsobuje relevantnú degradáciu celulózy, čím sa výrazne znižuje stabilita a trvanlivosť dokumentov. Metódy s nízkou teplotou môžu zastaviť rast plesní, ale nie sú účinné proti spóram.

(6) Ako uvádza Francúzsko v žiadosti, výrobky s obsahom etylénoxidu sa používajú formou fumigácie, ktorú vykonávajú vyškolení odborníci. S ohľadom na nebezpečné vlastnosti etylénoxidu (veľmi toxický pri požití a vdýchnutí, žieravý pre kožu a oči a môže spôsobiť podráždenie dýchacích ciest a mať mutagénne, karcinogénne a reprotoxické účinky pri dlhodobom pôsobení), jeho používanie sa riadi veľmi prísnym a kontrolovaným postupom, ktorý zahŕňa: dôkladné predbežné posúdenie napadnutia, pričom sa identifikuje biologický charakter kontaminácie a určí sa kompatibilita materiálov s ošetrením; vytvorenie vzduchotesne uzavretého prostredia; kontrolovanú difúziu plynu podľa štandardizovaných parametrov (homogénna a účinná koncentrácia v podmienkach, ktoré obmedzujú riziko degradácie krehkých podkladových materiálov, ako je papier, koža, textil); fázu expozície v uzavretom priestore, ktorá prebieha v hermeticky uzavretom prostredí bez prítomnosti človeka; predĺžené konečné vetranie a desorpciu po ošetrení, čím sa zabezpečí úplné odstránenie zvyškov plynov a obnova zdravého prostredia pred manipuláciou. Vzduch nasýtený etylénoxidom sa odsáva do čistiaceho systému, kde sa plyn zničí alebo zneutralizuje. Podľa Francúzska tento postup zabezpečuje účinné ošetrenie a zároveň výrazne obmedzuje riziká pre vyškolených odborníkov používajúcich výrobky a pre ošetrované predmety.

(7) Z informácií a odôvodnení, ktoré obsahuje žiadosť predložená Francúzskom, vyplýva, že používanie etylénoxidu je nevyhnutné na ochranu artefaktov kultúrneho dedičstva a že vo Francúzsku v súčasnosti neexistujú žiadne vhodné alternatívy na ošetrenie archívneho materiálu. Alternatívne metódy, ktoré sú v súčasnosti k dispozícii, buď nie sú dostatočne účinné, alebo môžu spôsobiť poškodenie ošetrených materiálov.

(8) Na základe informácií a odôvodnení poskytnutých Francúzskom je vhodné dospieť k záveru, že etylénoxid je nevyhnutný na ochranu kultúrneho dedičstva a že vo Francúzsku nie sú k dispozícii žiadne vhodné alternatívy. Francúzsku by sa preto malo povoliť autorizovať biocídne výrobky s obsahom etylénoxidu na ochranu kultúrneho dedičstva, špecificky na ochranu archívneho materiálu,

PRIJALA TOTO ROZHODNUTIE:

Článok 1

Francúzsko smie autorizovať biocídne výrobky s obsahom etylénoxidu na ochranu kultúrneho dedičstva, špecificky na ochranu archívneho materiálu, do 31. júla 2031.

Článok 2

Toto rozhodnutie je určené Francúzskej republike.

V Bruseli 24. septembra 2026

Za Komisiu
Olivér VÁRHELYI
člen Komisie